

ΣΚΩΠΤΙΚΩΣ ΠΟΙΗΤΕΥΕΣΘΕ!

*Απ' τον μέγιστο Αρχίλοχο κιόλας, μέχρι τον Επίχαρμο, τον Σώφρονα, τον Εύπολη και τον μέγα Αριστοφάνη, κι απ' τον Ιωάννη Βηλαρά, τον Αλέξανδρο Σούτσο, τον τραγικό αυτόχειρα Κλεάνθη Τριαντάφυλλο (που του κλείσανε το «Ραμππαγά» κι έζησε μονάχα 39 χρόνια), τον Κωνσταντίνο Σκόκο, τον σπουδαίο Ανδρέα Λασκαράτο τον αφορισμένο και τον συμπατριώτη του το Μικέλη 'Αμβλιχο έως τον κορυφαίο σκωπτικό, πατέρα του θρυλικού «Ρωμιού» τον Γεώργιο Σουρή, αλλά και απ' τον Κωνσταντίνο Καβάφη, τον Κωστή Παλαμά, τον Κώστα Βάρναλη, έως τον Γιώργο Σεφέρη και το Νίκο Γκάτσο, οι Έλληνες ποιητές σαρκάζουν, σατιρίζουν και κριτικάρουν με σκωπτική ιδιοφυΐα και επιθετική ποιητική.

*Μια διαιώνια αλυσίδα σαρκασμού, που πίσω απ' το μπροστινό γέλιο, ζητάει την υπόγεια κρίση θεσμών και ανθρώπων με άξονα πάντοτε μια καλύτερη κοινωνία.

*Ο Βασίλης Βλαχάκος λοιπόν, μας παρουσιάζει εδώ ένα πολύστιχο πόνημά του με τίτλο: « Η Δημοκρατία στον οίκο ενοχής » με ποιητικό άθυρμα την τεσσαρακονταετία 1974-2014 και την κοινοβουλευτική διαδρομή της χώρας.

*Το έργο αναπτύσσεται στην κλασική σολωμική μετρική, δηλαδή στο τροχαϊκό μέτρο με εναλλασσόμενους οκτασύλλαβους και επτασύλλαβους στίχους, (που δεν είναι άλλο από τον επίσης κλασικό σπασμένο δεκαπεντασύλλαβο του λαϊκού μας τραγουδιού, όπως συνεχίστηκε απ' το δημοτικό μας και τις παραλογές του)

και ολοκληρώνεται σε.. 1821 στροφές!

*Ο συμβολισμός εδώ, είναι προφανής βέβαια.

*Ο ποιητής μας, παρά την πολύστιχη διαδρομή της σύνθεσης, διατηρεί από στροφή σε στροφή την νοηματική αυτοδυναμία των θεματικών του παραγράφων, δίχως να

πλατειάζει, ή να επαναλαμβάνεται. Δείχνει να οδηγεί το μέτρο και να μην άγεται και να φέρεται απ' αυτό.

*Επίσης, ενώ ο εκ Λατίνων αρυόμενος όρος «σάτιρα», σηκώνει πολύ συζήτηση, κυρίως τα τελευταία χρόνια στον τόπο μας και τα όριά του έχουν σε αρκετές περιπτώσεις ελαστικοποιηθεί ανεπίτρεπτα, οδηγώντας το σαρκασμό σε αντιαισθητική βωμολοχία και έτερον ουδέν επί της ουσίας, ο σκωπτικός λόγος του Βασίλη Βλαχάκου, περισσότερο αποπνέει μια πίκρα για το πώς ήρθαν έτσι τα πράγματα και πώς αυτά πάνε στη συνέχεια, σε συνέργεια εδώ και με μια πνευματική ανησυχία, απόρροια και της πολύχρονης εκπαιδευτικής του διαδρομής και λιγότερο μιαν ευθεία σαρκαστική βολή επί παντός του πολιτικού επιστητού.

*Αυτό μας φέρνει αρκετά κοντά στον καταστατικό ορισμό της σάτιρας ως μορφής κοινωνικής κριτικής με στόχο της την ανάδυση θετικών προβληματισμών για το μέλλον της κοινωνίας που σατιρίζουμε. Γιατί ο Βλαχάκος έχει ως εφαιλτήρια δημιουργική του προϋπόθεση τον αδιαπραγμάτευτο πατριωτισμό του κι αυτό χρωματίζει συγκινησιακά όλη τη δουλειά του.

*Και είναι αυτός ο λόγος, που διαβάζοντας το πολύστροφο και συμβολικό ετούτο σατιρικό έργο, δέχτηκα ευχάριστα να προσφέρω τα λίγα ετούτα λόγια μου, προλογίζοντάς το.

Εξ' άλλου ο αρχαίος θεός Γέλως, εδώ στη Σπάρτη μας είχε το ιερό του, απ' τα χρόνια του Λυκούργου κιόλας, έτσι δεν είναι;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

στη Δημοκρατία
(στροφές 1821, α. απόσπασμα)
στίχοι

1

Σε γνωρίζω από την όψη
του δικού της συναφιού
που σε κάνει και στην κόψη
περπατάς του ξυραφιού!

2

Απ' τα ρούχα σου βγαλμένη
σε βαράνε στο ψαχνό
τριακόσιοι εκλεγμένοι
που κερδίζουν το λαχνό

3

με την ψήφο που αρπάζουν
του λαού του φουκαρά
και συνέχεια του σπάζουν
του φτωχού τον κουμπαρά!

4

Στ' όνομά σου πίνουν όλοι
το αθάνατο νερό
κ' έχουν έτοιμο το βόλι
να στο ρίζουν δολερό!

5

Κόβουν δήθεν και της φλέβες
μα ποτέ δεν το τολμούν
και αντίθετα, σαν Εύες
για το μήλο σου ορμούν!

6

Σου 'χουν κλέψει το μανδύα
και μ' αυτόν κυκλοφορούν
δίχως τρόπους και παιδεία
χίλια-δυο κυοφορούν!

7

Έδωσες σ' όλους τα φώτα
στο ντουνιά μ' απλοχεριά
πάντα χάραζες τη ρότα
π' οδηγεί στη λευτεριά

8

κι της! απ' της' αρχαία χρόνια
που γεννήθηκες εδώ
σε ταλαιπωρούν αιώνια
και δε νιώθουνε αιδώ!

9

Γνώρισες δικτατορίες
κλείστηκες σε φυλακές
πέρασες σε εξορίες
μέρες δύσκολες, κακές

10

χειροπέδες για βραχιόλια
σου 'χαν χρόνια περαστεί
και στον κρόταφο πιστόλια
με την κάνη της ζεστή!

11

Πέρασες στην ιστορία
μα του πνεύματος γωνιά
μα την πήρε στην πορεία
κείνη η ένδοξη γενιά

12

π' όταν έγινε εξουσία
δίχως πια ιδανικά
όλη αυτή η πεμπτουσία
ξέπεσε στα δανεικά!

13

Έμεινε χωρίς παιδεία
ψίχουλα από ψωμί
λευτεριά χωρίς πεδία
τρίπτυχο χωρίς δομή..

14

Πήρες το Πολυτεχνείο
και το έκανες γιορτή
μα το κάναν.. καφενείο
με το κόμμα ασορτί!

15

Μοναχή στο δρόμο βγήκες
να 'βρεις λίγη λευτεριά
και περπάτησες και βρήκες
έναν κόσμο με κεριά

16

που περίμενε ικέτης
και τον πνίγαν οι λυγμοί
ώσπου ήρθε ο ηγέτης
στην κατάλληλη στιγμή

17

και σε πήρε απ' το χέρι
το γερό και στιβαρό
με την πίστη να σε φέρει
σ' ένα δρόμο σοβαρό!

18

Επιστρέφει σαν σωτήρας
και εθνάρχης της φυλής
με το δίλημμα της μοίρας
«τανκς, ή ο Καραμανλής!»

.....

.....

(β. απόσπασμα)
στίχοι

1801

Ω! ανάξιοι, προγόνων
ένδοξων και ξακουστών
ιερόσυλοι αγώνων
τάφων κ' ιερών οστών

1802

τούτον 'δω τον άγιο τόπο
κλέφτες και αρματολοί

τον λευτέρωσαν με κόπο
με το αίμα, αμαρτωλοί
1803

κ' εσείς δώσατε πεσκέσι
ήθη και ιδανικά
και μας βάλατε το φέσι
για μια χούφτα δανεικά...!
1804

Με σκυμμένο το κεφάλι
Έλληνας δεν το μπορεί
και στο σημερινό το χάλι
όρθιος πάλι προχωρεί
1805

μολονότι οι ηγέτες
έχουν εξαφανιστεί
και δεν έχουν ευεργέτες
σήμερα εμφανιστεί..!
1806

Σαν η πτώχευση προβάλλει
τόρα "επιλεκτική"
και το χρέος, μας προσβάλλει
πρέπει πιο προσεκτικοί
1807

να 'μαστε με την ελπίδα
και την πίστη στην καρδιά
πως μια μέρα η πατρίδα
θα 'βγει μπρος πλατιά-φαρδιά
1808

πάλι ελευθερωμένη
με πυγμή και με φωνή
όρθια, αναγεννημένη
απ' τις στάχτες ζωντανή!
1809

Η σημαία στη βεράντα
σαν σε εθνική γιορτή
μέρα-νύχτα και για πάντα
υπερήφανη κι αυτή
1810

μες απ' τον κυματισμό της
θα φωνάζει στους τρανούς
ότι τον Ελληνισμό της
τον κρατά στους ουρανούς
1811

κι όταν είναι στην ταράτσα
όσοι και αν της ριχτούν
δεν πεθαίνει τούτη η ράτσα
όσο να την αλυχτούν!
1812

Φαίνεται πως τούτη το 'χει
σαν η μοίρα την καλεί
με ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ! και ΟΧΙ!
να γινόμαστε καλοί!
1813

Ω! τριακόσιοι εγερθείτε

και σταθείτε προσοχή!
και με βήμα κινηθείτε
για μια νέα εποχή

1814

σαν σαλπίζει η Ιστορία
εμβατήριο εθνικό
για να έρθει η σωτηρία
πριν απ' τον Τιτανικό!

1815

Ως τριακόσιοι, πολεμήστε
σαν η ώρα το καλεί
και τη χώρα αναδομήστε
η στιγμή σας προσκαλεί!

1816

Χαίρε! ω! Δημοκρατία
όλοι τους σε προσκυνούν
είτε με διπλωματία
που τα νήματα κινούν

1817

είτε με τρομοκρατία
όσο κι αν σε απειλούν
εσύ έχεις τα πρωτεία
και για σένα θα μιλούν

1818

σαν πολίτευμα στη φύση
σ' οποιαδήποτε γωνιά
ωραιότερο στη ζήση
δεν υπάρχει στο ντουινιά!

1819

Νόμος και ελευθερία
είν' η μόνη συνταγή
που μας φέρνει ευημερία
τον παράδεισο στη γη!

1820

Χαίρε! ω! Δημοκρατία
η ζωή χωρίς εσέ
είναι μια τρομοκρατία
που μας γράφει βερεσέ..!

1821

Ω! θεά Δημοκρατία!
κάποιοι κι αν σε βλαστημούν
εσύ θα 'χεις τα πρωτεία
κ' οι λαοί θα σε τιμούν!

« η Δημοκρατία στον οίκο ενοχής »

Είναι μια έμμετρη σατιρική, ιστορική τοιχογραφία, ένα ποιητικό καλειδοσκόπιο των σπουδαιότερων πολιτικών γεγονότων των τελευταίων σαράντα χρόνων.

Με τον πρόλογο «σκωπτικώς ποιητεύεσθε» του Δημήτρη Ιατρόπουλου και την αφιέρωση του ποιητή Βασίλη Γ. Βλαχάκου «σε όσους έχουν χιούμορ, μνήμη, κρίση», φαίνεται (χωρίς πάθος και φανατισμό) η ταυτότητα του βιβλίου: (1974 – 2014) «σαράντα χρόνια κοινοβο(υ)λευτικής χρεοκοπίας».

Στις 1.821 (ενδεικτικός ο αριθμός) πυκνοϋφασμένες, αποφθεγματικές και πνευματώδεις στροφές του, ο αναγνώστης βγαίνει από το λήθαργο της απραξίας και αμνησίας, προβληματίζεται, χαίρεται το ποίημα και καθώς ο λόγος του είναι αληθινός και ζωντανός το απολαμβάνει, μιλάει στην καρδιά και στην ψυχή του, ταυτίζεται με τον ποιητή και θαρρεί πως οι στίχοι είναι λόγια δικά του.

Πρόκειται για μια εγχείριση ανοιχτής καρδιάς χωρίς αναισθητικό, μοιάζει με τεστ κοπώσεως της κοινωνίας, θυμίζει ψυχογράφημα του νοσηρού και παθογόνου πολιτικού συστήματος, είναι καταδίκη χωρίς κανένα ελαφρυντικό της διαπλοκής και της διαφθοράς, εξομολόγηση και θεία μετάληψη για αυτοκάθαρση και σωτηρία, αλοιφή επούλωσης των πληγών της διχόνοιας, μια παρότρυνση για αλλαγή νοοτροπίας, ένα κάλεσμα για πνευματική επανάσταση με όπλο το πνεύμα, το μόνο που διαθέτουμε χιλιάδες χρόνια και χιλιάδων μεγατόνων.

Τέλος, πάνω απ' όλα, είναι ένας Ύμνος στη Δημοκρατία.